

Datum účinnosti: 17. 5. 2017

PARAMO**SMĚRNICE
18-02****Traumatologický plán PARAMO, a. s.****1. Účel**

Traumatologický plán zabezpečuje všechny osoby přítomné v prostorech společnosti při všech stavech ohrožujících život a zdraví. Zajišťuje první pomoc při pracovních i nepracovních úrazech tak, aby škody na zdraví a následky úrazu byly co nejmenší.

Včasně a správné poskytnutí první pomoci může nejenom omezit následky úrazu, ale zabránit i bezprostřednímu ohrožení života. K tomuto účelu slouží i tento plán, jehož ustanovení nařizuje všem zúčastněným dodržovat a plnit níže uvedené zásady.

2. Rozsah platnosti

Tato směrnice platí ve všech areálech PARAMO, a.s.

3. Odpovědnost a spolupráce

Odpovědnost a spolupráce vyplývá z textu.

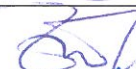
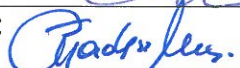
4. Definice

První pomoc – soubor rychlých opatření, jejichž cílem je záchrana života nebo udržení zdraví.

Závažný úraz – úraz, u kterého je nutný lékařský zásah na místě úrazu.

5. Zkratky

HZSp	- hasičský záchranný sbor podniku
NPK-P	- nejvyšší přípustná koncentrace je taková koncentrace chemické látky, které mohou být zaměstnanci exponováni nepřetržitě po krátkou dobu, aniž by pociťovali dráždění očí nebo dýchacích cest nebo bylo ohroženo jejich zdraví a spolehlivost výkonu práce
PEL	- přípustný expoziční limit chemických látek v ovzduší je celosměnový časově vážený průměr koncentrace plynů, par nebo aerosolů v pracovním prostředí, jimž mohou být zaměstnanci trvale exponováni, aniž by u nich došlo k poškození zdraví
OIMS a IA	- odbor integrovaných systémů a interního auditu
Pravidla	- Pravidla o bezpečnosti, ochraně zdraví a ochraně životního prostředí při práci s nebezpečnými chemickými látkami a chemickými směsmi

Vypracoval:	Jiří Basl technik BOZP a PO	Podpis:		Datum:	11. 5. 2017
Ověřil:	Ing. Zdeněk Hůla vedoucí OIMS a IA	Podpis:		Datum:	11. 5. 2017
Schválil:	Ing. Marek Gładysz generální ředitel	Podpis:		Datum:	22. 5. 2017
Vytiskl:	Jméno: Funkce:	Podpis:		Datum:	

6. Postup

6.1 Opatření při vzniku závažných úrazů

6.1.1 V PARAMO, a.s. je možno zajistit odbornou první pomoc kdykoliv. Část pracovní doby je v podnikovém zdravotním středisku HS Pardubice přítomen lékař, v mimoordinační dobu v HS Pardubice a v HS Kolín poskytují první pomoc proškolení zaměstnanci hasičského záchranného sboru podniku. Budovy HZSp jsou označeny upozorňující tabulkou.

6.1.2 Jedná-li se o úraz, jehož ošetření přesahuje možnosti zaměstnance, který postiženého našel, volá tento neprodleně HZSp, jehož pracovníci se dostaví na místo úrazu a poskytnou první pomoc. V případě potřeby zajistí pracovníci HZSp přivolání odborné lékařské pomoci, případně zajistí odvoz postiženého na zdravotní středisko nebo do nemocnice, nebo přivezení lékaře ze střediska. Dále spojař HZSp informuje dispečera a v případě příjezdu záchranné služby pracovníky bezpečnostní agentury na vrátnici, aby byl zajištěn volný vjezd pro záchranná, popř. vyšetřovací vozidla (zdravotní, požární, Policie ...). Jiná vozidla (zejména sdělovacích prostředků), která nemají přímou souvislost s chodem společnosti, nemají vjezd do prostoru PARAMO, a.s. povolen.

6.1.3 Rychlá zdravotní pomoc se vždy volá k akutním případům a stavům bezprostředně ohrožujícím život nebo zdraví, k hromadným úrazům, při havarijních situacích a požárech, kdy při jejich likvidacích je zvýšené riziko úrazů a průmyslové otravy.

6.1.4 Akutní stavy jsou:

- zastavení srdeční činnosti;
- zástava dýchání;
- velké krvácení;
- mdloba;
- rozsáhlé popáleniny;
- poleptání očí;
- zlomeniny končetin, páteře a lebky.

6.1.5 Při telefonickém hlášení úrazu lékaři je třeba zachovat klid a uvést:

- a) co se přihodilo
- b) kde se to stalo
- c) kdy se to stalo
- d) kolik osob je postiženo
- e) jak vážně jsou poraněny
- f) jaké škodliviny jsou na pracovišti
- g) své jméno a číslo telefonu, odkud je podávána zpráva

6.1.6 Při hromadných úrazech, kdy je zraněn větší počet osob, se pro převoz raněných, kteří mohou sedět, k dalšímu ošetření použijí vozidla PARAMO, a.s.

6.1.7 Po zajištění první pomoci ohlásí spojoatel HZSp vznik závažného úrazu vedoucímu odboru bezpečnostních služeb, který dále postupuje v souladu s platnou legislativou a při úrazu zaměstnance externí firmy i této organizaci.

6.2 Důležitá telefonní čísla

	Pardubice	Kolín
HZSp - pevná linka	150	
- při volání z mobilu	466 810 150	321 750 150
- mobil	731 430 970	736 507 034
závodní zdravotní středisko	385	-
vrátnice Závodiště (NAB) – Pardubice	352	-
vrátnice Přerovská – Pardubice	121	-
vrátnice Vlečka – Pardubice	162	-
vrátnice V1 – Kolín	-	312
vrátnice V2 – Kolín	-	489
dispečer	129, 418, 451	378
dispečer mobil	736 507 473	736 507 023
vedoucí odboru bezpečnostních služeb	736 507 484	
technik BOZP a PO	-	736 507 059
tísňové volání	0/112	
záchranná služba	0/155	
HZS město	0/150	
Policie ČR	0/158	
Zdravotnická záchranná služba	466 650 999	321 715 445
Nemocnice spojovatelka	466 011 111	321 756 111

6.3 Charakteristika vybraných nebezpečných chemických látek vyskytujících se v PARAMO, a.s. a jejich účinky na lidský organismus

6.3.1 Ropné látky (suroviny a výrobky)

Ropné výrobky jsou látky, které mohou vyvolat přecitlivělost, dráždit až poškodit pokožku, sliznice a některé z nich mohou způsobit i celkovou otravu při vdechování výparů nebo při požití. Mohou proniknout do organismu vdechováním, sliznicemi a pokožkou po potřísnění.

6.3.1.1 Benzíny mají prudký akutní dráždivý účinek na sliznice (oči, dýchací a zažívací cesty). Vdechování par benzínu má narkotické účinky. Chronické působení může mít za následek poruchy nervové soustavy a žaludeční potíže. Při přímém požití je zřetelný místní dráždivý účinek. Vyšší dávka může být i smrtelná. Kůži benzín dráždí, odtučňuje a opakovaný kontakt vede k zánětlivým změnám, které se projevují suchostí kůže, zarudnutím a olupováním.

$$PEL = 400 \text{ mg.m}^{-3}$$

$$NPK-P = 1\,000 \text{ mg.m}^{-3}$$

6.3.1.2 Motorové nafty mají obdobné, při stejné koncentraci par ve vzduchu ještě intenzivnější účinky na horní cesty dýchací, než jsou uvedeny u benzínů. Protože však mají menší tlak par, jsou při stejné teplotě méně dráždivé. Přímé požití většího množství může být smrtelné. Všeobecným celkovým účinkem uhlovodíků je deprese (útlum) centrálního nervového systému. Při přímém styku s pokožkou mohou vzniknout kožní onemocnění.

$$PEL = 200 \text{ mg.m}^{-3}$$

$$NPK-P = 1\,000 \text{ mg.m}^{-3}$$

6.3.1.3 Topné oleje. Vdechováním kapiček topných olejů dochází k podráždění cest dýchacích. Závažné jsou jejich účinky na kůži. Ucpávají mazové žlázy, způsobují záněty pokožky, záněty vlasových váčků a trudovitost. Při dlouhodobém a opakovaném kontaktu mohou vyvolat rakovinu.

6.3.1.4 Parafíny při běžném použití nepředstavují žádné ohrožení zdraví. Dlouhodobý a opakovaný kontakt s pokožkou může vést k jejímu podráždění.

6.3.1.5 Ropné oleje a ostatní výrobky působením těkavých složek mohou způsobit záněty dýchacích cest, poruchy nervové, zpomalení srdeční činnosti a bolesti hlavy. Při požití nastanou nebezpečné otravy. Stykem s pokožkou mohou nastat onemocnění, z nichž nejčastější jsou celkové záněty, záněty vlasových váčků a záněty mazových žláz (trudovitost). Vlivem některých druhů ropných olejů může dojít k zesílení rohové vrstvy kůže, k vyšší pigmentaci kůže, k tvorbě bradavic a kožních polypů s následnou tvorbou kožních nádorů. K uvedeným účinkům ještě přistupuje možnost bakteriálního ohrožení pokožky při použití infikovaných olejů nebo jejich produktů.

6.3.1.6 Slopy jsou směs uhlovodíků nestandardního složení, obsahující ropu, benzíny, petrolej, plynový olej a topné oleje. Jejich působení na lidský organismus je obdobné jako u uvedených uhlovodíků a mění se podle toho, jaký typ převládá.

PEL pro oleje = 5 mg.m^{-3}

NPK-P pro oleje = 10 mg.m^{-3}

6.3.1.7 Ochrana zdraví při práci s ropnými látkami

Zaměstnanci pracující s ropnými výrobky musí být řádně poučeni o jejich vlivu na lidský organismus a musí používat osobní ochranné pracovní prostředky.

K mytí pokožky se používají nedráždivé prostředky (toaletní mýdlo, Solsapon, Solvina atd). Po umytí je třeba ošetřit kůži regeneračním krémem typu Indulona, Reparon.

Při práci nebo manipulaci s ropnými výrobky nebo produkty se nesmí jíst, pít a kouřit. Dále se nepřipouští ukládat jakékoliv potraviny v prostorách, kde se s ropnými výrobky nebo produkty manipuluje nebo pracuje. Zvláštní pozornost a opatrnost je třeba věnovat při styku s upotřebenými ropnými výrobky vzhledem k možnému vysokému stupni jejich znečištění.

Zaměstnanci pracující s ropnými výrobky a produkty podléhají vstupním a pravidelným periodickým lékařským prohlídkám. Práci nesmí vykonávat osoby zdravotně nezpůsobilé (např. trpící chorobami krve, pokožky, jater, dýchacího ústrojí, matky v těhotenství a ženy do konce 9. měsíce po porodu).

6.3.2 Uhlovodíky

6.3.2.1 Metan

Bezbarvý plyn bez zápachu. Hoří bezbarvým plamenem. Ve směsi se vzduchem je výbušný v rozmezí koncentrace 5 – 15 % obj. Není toxický.

6.3.2.2 Etan

Bezbarvý plyn slabého, lehce nasládlého zápachu, v koncentracích nižších než 5 % je celkem bez účinku, ve vyšších koncentracích má lehké narkotické účinky.

6.3.2.3 Propan

Bezbarvý plyn v koncentraci 1 – 2 % jej lze dýchat delší dobu bez jakýchkoli následků.

Nad 2 % je rozeznatelný čichem, ve vyšších koncentracích může vyvolat bolest hlavy, malátnost a zvracení. Koncentrace 10 % vede v několika minutách k omámení.

Je 1,5x těžší než vzduch. Šíří se po zemi ve tvaru mraku po směru větru. Ve vodě je téměř nerozpustný.

6.3.2.4 n-butan

Bezbarvý plyn čichem rozeznatelný od 0,5 %. Nižší koncentrace neškodí ani při dlouhém pobytu, ale v koncentraci 1% je asi v 10 minutách pociťována značná ospalost.

6.3.2.5 i-butan

Je méně narkotický než n-butan, ale působí na krevní oběh a ve vyšších koncentracích je proto nebezpečnější než n-butan.

6.3.3 Pomocné látky

6.3.3.1 Čpavek (NH₃)

Je to bezbarvý, snadno zkapalnitelný ostře páchnoucí plyn. Při jeho úniku může dojít k zamoření ovzduší do velkých vzdáleností od zdroje. V zamořeném prostoru je nutno uvažovat jak s nebezpečím ohrožení zdraví, tak i s nebezpečím výbuchu. Vzniká velké množství studené mlhy těžší než vzduch. Se vzduchem tvoří čpavek leptavou a výbušnou směs. Působením vysoké teploty může dojít ke vznícení a při teplotách nad 45 °C k rozkladu za vzniku vysoce hořlavého vodíku. Čpavek působí toxicky při nadýchání, dráždí kůži a oči a může dojít i k vážným poškozením zdraví. Při kontaktu kůže se zkapalněným čpavkem dochází k poleptání a vzniku omrzlin. S vodou tvoří čpavek, i při velkém zředění, leptavou směs, nad kterou se uvolňují páry se silně dráždivými účinky – vzniká zde nebezpečí jak z požárního, tak i ze zdravotního hlediska. Zejména nepříznivě se leptání projevuje v oku (poškození povrchných vrstev), kde může po zhojení dojít ke vzniku neprůhledných jizev. Dráždivé účinky čpavku jsou tak velké, že často včas varují před poškozením zdraví.

V PARAMO, a.s. se používá jako chladicí médium v rozpustidlové parafince. Při manipulaci používat stanovené ochranné pracovní prostředky. Při práci nejíst, nepít, nekouřit. Po práci a před jídlem důkladně umýt ruce a nekryté části těla vodou a mýdlem a ošetřit reparačním krémem.

$$\text{PEL} = 14 \text{ mg.m}^{-3}$$

$$\text{NPK-P} = 36 \text{ mg.m}^{-3}$$

Případný únik čpavku do ovzduší je řešen v „Havarijním a evakuačním plánu pro výron nebezpečných škodlivin“ a všichni zaměstnanci jsou povinni se s ním seznámit.

6.3.3.2 Toluén (CH₃C₆H₅)

Jedná se o organické rozpouštědlo. Působí především narkoticky, způsobuje bolesti hlavy, žaludeční nevolnost, zvracení, dráždění očí, dýchací obtíže, křeče až ztrátu vědomí. Mírně odmašťuje a dráždí pokožku a může způsobovat praskání kůže a kožní záněty. V PARAMO, a.s. se toluén používá jako rozpustidlo na RP.

$$\text{PEL} = 200 \text{ mg.m}^{-3}$$

$$\text{NPK-P} = 500 \text{ mg.m}^{-3}$$

6.3.3.3 Methylethylketon

Jedná se o chemickou látku, která působí jako narkotikum a postihuje postupně všechny části nervové soustavy. Toxický účinek závisí nejen na koncentraci, ale i na době působení. Celý průběh se podobá otravě alkoholem. Pomalým vylučováním z organismu se zvyšuje možnost chronické otravy. Při krátkodobém vdechování methylethylketonu nastává podráždění očí nosu a hltanu. Při dlouhodobém působení dochází k poruchám v horních cestách dýchacích (katary, anémie, chřadnutí). V PARAMO, a.s. se směs methylethylketonu a toluenu používá jako rozpustidlo na RP.

$$\text{PEL} = 600 \text{ mg.m}^{-3}$$

$$\text{NPK-P} = 900 \text{ mg.m}^{-3}$$

6.3.3.4 Hydroxidy

Hydroxid sodný (NaOH)

Hydroxid sodný není jedovatý, je však silně žíravý. Vyvolává silné popálení kůže, očí a sliznice, způsobuje zánět spojivek. Při vyšších koncentracích a dlouhodobém působení dochází k perforaci nosní přepážky. Při manipulaci je třeba použít ochranné rukavice, štít nebo ochranné brýle, při vzniku mlhy respirátor. Při práci je zakázáno jíst, pít a kouřit. Před jídlem a po práci je třeba řádně umýt ruce teplou vodou s mýdlem a ošetřit reparačním krémem.

V případě nehody nebo cítíte-li se špatně, přivolejte lékařskou pomoc.

$$\text{PEL} = 1 \text{ mg.m}^{-3}$$

$$\text{NPK-P} = 2 \text{ mg.m}^{-3}$$

Hydroxid draselný (KOH)

Obdobné vlastnosti jako hydroxid sodný.

$$\text{PEL} = 1 \text{ mg.m}^{-3}$$

$$\text{NPK-P} = 2 \text{ mg.m}^{-3}$$

Hydroxid lithný (LiOH)

Hydroxid lithný není jedovatý, ale žíravý. V případě požáru prudce vybuchuje při styku s vodou a parou.

V PARAMO, a.s. se hydroxidy vyskytují v tukárně HS Kolín, čističce odpadních vod a v laboratořích.

6.3.3.5 Vápenný hydrát

Výrobek má charakter dráždivé látky. Ve formě prachu i po smísení s vodou dráždí oči, dýchací orgány i kůži a může způsobit vážné poškození očí.

$$\text{PEL} = 2 \text{ mg.m}^{-3}$$

$$\text{NPK-P} = 4 \text{ mg.m}^{-3}$$

6.3.3.6 Zemní plyn

Jedná se o nedýchatelný plyn, u něhož nejsou známy nepříznivé účinky na zdraví člověka. Není jedovatý a jeho převážnou část (minimálně 85 %) tvoří metan. Citlivé osoby mohou být drážděny při kontaktu s kůží. Zemní plyn je extrémně hořlavý a ve směsi se vzduchem vytváří výbušnou směs.

Zemní plyn se spaluje v teplárně a v laboratořích.

6.3.3.7 N-methylpyrrolidon

Je to dusíkatá heterocyklická organická sloučenina, používaná jako rozpouštědlo. Může způsobit podráždění dýchacích cest, očí či kůže. Může poškodit plod v těle matky.

$$\text{PEL} = 40 \text{ mg.m}^{-3}$$

$$\text{NPK-P} = 80 \text{ mg.m}^{-3}$$

N – methylpyrrolidon se používá na selektivní rafinaci.

6.3.4 Technické plyny

6.3.4.1 Kyslík

Kyslík je plyn, který se v PARAMO, a.s. používá při autogenním svařování a v laboratoři. Podporuje hoření. Při styku s ohněm mohou tlakové lahve explodovat. Při styku s mastnotou nebo organickými látkami se vytvářejí výbušné směsi.

6.3.4.2 Acetylén

Jedná se o netoxický, extrémně hořlavý plyn, který se používá při svařování. Se vzduchem vytváří výbušné směsi. Může samovolně vzplanout. Působením ohně může dojít k explozi tlakové nádoby. Při požáru v tlakové lahvi láhev evakuovat a chladit z chráněné pozice vodou.

6.3.4.3 Dusík

Bezbarvý plyn bez zápachu – fyziologicky netečný. Zvyšováním jeho koncentrace dochází k dušení následkem relativního snížení obsahu kyslíku ve vzduchu. Je lehčí než vzduch. Působí zákeřně, protože překvapí postiženého bleskovou ztrátou vědomí.

6.3.4.4 Vodík

Bezbarvý plyn, vysoce hořlavý, vysoce výbušný v širokých mezích koncentrace. Užívá se k hydrogenaci uhlovodíků, produkci čpavku, chlorovodíku, tvorbě redukční atmosféry, k řezání plamenem.

Lahve s vodíkem se musí skladovat v chladném a dobře větraném prostoru, chránit před účinky tepelných zdrojů, zákaz manipulace s otevřeným ohněm a zákaz kouření.

S vodou nereaguje, nebezpečné reakce s kyslíkem, oxidy mědi, oxidy dusíku, oxidačními činidly, fluoridy, bromidy a chloridy.

6.3.5 Odpadní látky

6.3.5.1 Pyroforní sirníky

Pyroforní úsady tvoří především sloučeniny sirníku železnatého a vznikají jeho působením na železo a na oxidy železa, a to jak v plynné, tak i v kapalně fázi.

Sklon k samovznícení úsad je různý a závisí na druhu a na místě jejich vzniku. Největší aktivitu vykazují pyroforní sloučeniny, které vznikají z elementární síry a sirovodíku. Pro vznik aktivních pyroforních sloučenin stačí i několikavteřinové působení sirovodíku na železo a jeho oxid. Pomalým působením kyslíku se pyroforní sloučeniny postupně oxidují, při čemž se vylučuje elementární síra, vyplňuje póry a trhliny a pokrývá úsady ochrannou vrstvou.

Pyroforní sirník je černá úsada podobná sazí. Oxiduje se za současného uvolňování tepla. Je-li proces oxidace rychlý, zvýší se teplota natolik, že může zapálit ropné produkty. Pyroforní látky jsou nebezpečné, nejsou-li navlhčeny vodou nebo ropným produktem. Nejvyšší nebezpečí požáru nebo výbuchu hrozí při čistících pracích na zařízení nebo v nádržích.

Jestliže dojde k otevření strojního zařízení, kde je předpoklad vzniku pyroforních sirníků, ať za účelem revize, opravy nebo čištění, je třeba zajistit tyto podmínky:

- ze zařízení musí být odstraněny produkty, které se v něm nachází, prostory zařízení se naplňují vodní parou, vodou nebo inertem během propařování je třeba sledovat teplotu vnějšího povrchu zařízení a při zvyšování teploty lze předpokládat, že dochází k oxidaci sirníku;
- po propařování se provede promývání vodou tak, aby při odpouštění vody mohla probíhat jen velmi pomalá oxidace sirníku;
- dojde-li k mechanickému odstraňování sirníku při čištění, je třeba provádět odstraňování i další uchování ve vlhkém stavu.

6.3.5.2 Oxid uhelnatý (CO)

Jedná se o bezbarvý plyn bez chuti a zápachu. Vzniká při nedokonalém spalování organických látek. Kyslíčnick uhelnatý znemožňuje přenos kyslíku krví do tkání. Dochází tím k dušení tkání, zejména mozku. Příznaky otravy závisí na množství kyslíčnicku uhelnatého v ovzduší a projevuje se postupně bolestmi hlavy, malátností, slabostí, nejasným viděním, nevolností, zvracením a mdlobou.

K smrti může dojít při delší práci v koncentracích kolem 0,2 %. Při obsahu 0,4 % kyslíčnicku uhelnatého ve vzduchu nastává smrt v krátké době.

$$PEL = 30 \text{ mg.m}^{-3}$$

$$NPK-P = 150 \text{ mg.m}^{-3}$$

V PARAMO, a.s. se oxid uhelnatý v technologickém postupu nepoužívá, může však vzniknout nedokonalým spalováním např. zemního plynu.

6.3.5.3 Kyselé vody

Odpadní vody z rafinérské výroby s proměnlivým obsahem sirovodíku, který se z kapaliny může uvolňovat.

6.3.6 Závěr

Výše uvedené látky se vyskytují převážně v uzavřených prostorech, zařízeních a potrubích PARAMO, a.s. Únik těchto látek a případné ohrožení obsluhy připadá v úvahu jen v případě netěsnosti nebo havárie zařízení. Při normálním procesu nepřichází obsluha do přímého styku s uvedenými látkami. Hrozí-li nebezpečí výskytu toxických látek, nebo přijde-li obsluha do styku s látkami zdraví škodlivými, jsou k dispozici v dostatečné míře ochranné prostředky.

Další nebezpečné látky dle Zákona o chemických látkách a směsích jsou uvedeny v bezpečnostních listech, se kterými jsou zaměstnanci seznamováni, přicházejí-li s látkami do styku. Seznam těchto látek je pravidelně aktualizován.

6.4 Zásady poskytování první pomoci

6.4.1 Všeobecné zásady

Poskytnutí první pomoci postiženému v rozsahu svých vědomostí a znalostí je právní i morální povinností každého zaměstnance.

První pomoc poskytne za pomoci spoluzaměstnanců osoba (svědek), která je u postiženého jako první.

První pomoc musí být účelná a rychlá. Úkony v první pomoci musí být jednoduché a musí prospět raněnému. Nikdy mu nesmí škodit.

První pomoc musí být poskytnuta s ohledem na bezpečnost postiženého i záchránce, buď na místě úrazu, nebo na nejbližším místě tak, aby odsun postiženého neznamenal oddálení nutných opatření.

Zdravotnickou první pomoc často předchází nutná technická první pomoc, poskytovaná spolupracovníkem (záchráncem). Při příchodu ke zraněnému, při zachování vlastní bezpečnosti, je třeba odstranit zevní příčiny, které primárně způsobily poruchu zdraví nebo které zhoršují stav postižené osoby, pokud jejich účinek trvá (uhašení ohně, odpojení elektrického proudu, ...), zajistit vyproštění zraněného nebo odsunutí z nebezpečného prostoru a zahájit život zachraňující úkony první pomoci.

Při vzplanutí oděvu na pracovníkovi je nutno zabránit jeho chaotickému pobíhání a okamžitě, třeba násilím, jej povalit k zemi a plameny uhasit kusy oděvů, plachtami apod., které tiskneme k tělu postiženého. Někdy je v případě nouze možno uhasit plameny válením postiženého po zemi, popřípadě neváhat polévat postiženého člověka vodou. O rozsahu a hloubce popálenin rozhoduje každá vteřina.

Není-li záchránce zajištěn další osobou, musí dodržet zákaz vstupu do zásobníku, nádrží, šachet a jiného uzavřeného zařízení, i když jde o záchranu postižené osoby. Výjimkou jsou mechanická poškození zdraví (např. pády předmětů na pracovníka, pády z lešení apod.), kde je tato příčina jediným a jednoznačným důvodem úrazu.

První pomoc postiženému je nutno zahájit neprodleně s důrazem na zachování nebo obnovení základních životních funkcí, včetně včasného přivolání záchranné služby. Do příjezdu záchranné služby je možné využít služby sestry na dispečinku, která na požádání povede po telefonu první pomoc poskytovanou postiženému.

Zásady pro poskytování první pomoci při práci s nebezpečnými chemickými látkami a chemickými směsmi jsou uvedeny v Pravidlech, která jsou vyvěšena na pracovištích, kde se s těmito látkami manipuluje.

6.4.4 Hromadný úraz

Při vzniku úrazu, kde je zraněno více osob se do příchodu lékaře poskytuje první pomoc v tomto pořadí:

- osobám krvácejícím z velkých cév;
- osobám v bezvědomí;
- osobám, které se dusí;
- osobám v šoku;
- osobám ostatním.

6.4.3 Vícenásobná poranění

Zde platí zásada, že nejprve je třeba ošetřit poranění, která bezprostředně ohrožují život a vedou k šoku (dušení). Teprve potom je nutno ošetřit zlomeniny, oděrky a jiné rány. Když zraněný nedýchá, je nutno začít s oživováním.

6.4.4 Při první pomoci je třeba:

- uvolnit dýchací cesty (umělé dýchání, masáž srdce);
- ošetřit poraněné části těla a zastavit krvácení;
- znehybnit zlomeniny a zabránit úrazovému šoku;
- zajistit odborné lékařské ošetření.

6.5 Poskytnutí první pomoci

Zásady při poskytování první pomoci:

- ♦ rychle zkontrolovat a vyhodnotit druh a způsob poranění a celkový stav postiženého,
- ♦ přednostně ošetřit masivní tepenné krvácení, které ohrožuje postiženého vykrvácením,
- ♦ zajištění základních životních funkcí (oběh krevní a dýchání),
- ♦ pokud zachránce není schopen nahmatat puls nebo si není jistý, zda krevní oběh funguje a zda postižený dýchá, zahájit neprodleně resuscitaci, tj. nepřímou masáž srdce a umělé dýchání.

6.5.1. Zástava dechu – okamžitě provádějte umělé dýchání

U postiženého v bezvědomí mohou být dýchací cesty zúženy nebo zcela zablokovány. Dýchání je potom hlučné (chrápání, pískání, bublání) nebo zcela nemožné. K zúžení nebo ucpání dýchacích cest dochází z řady důvodů. V bezvědomí chybí obranné reflexy včetně kašle. Postižený je potom ohrožen ucpáním dýchacích cest zapadlým jazykem, tuhým předmětem (např. zubní protézou) nebo zatečením či vdechnutím krve, zvratků či slin do dýchacích cest. Nejčastější příčinou ucpání dýchacích cest je zapadlý kořen jazyka, který při svalovém ochabnutí a současném předklonu hlavy postiženého ucpává vchod do hrtanu. Kterákoliv z uvedených příčin může způsobit smrt postiženého. Volnou průchodnost dýchacích cest je proto zcela nezbytné zajistit co nejdříve.

V případě zapadlého jazyka si klekněte vedle postiženého, ukazovákem a prostředníkem jedné ruky zvedněte jeho bradu dopředu. Druhou ruku položte na jeho čelo a zápěstím stlačujte hlavu dozadu. Zvednutím čelisti se posune kořen jazyka dopředu a dýchací cesty se uvolní. Po uvolnění dýchacích cest může začít postižený spontánně dýchat. Je-li jeho dýchání hlučné, jsou dýchací cesty ještě částečně ucpány a je třeba zajistit jejich úplnou průchodnost.

Umělé dýchání

Postiženého položte na záda, otevřete mu ústa a vyčistěte dutinu ústní od všech zbytků a nečistot. Má-li postižený zubní náhradu, vyjměte ji. Postiženému uvolněte šat a zakloňte hlavu co nejvíce vzad. Tuto polohu udržujte tak, že jednu ruku položíte na čelo a stlačujete hlavu mírně dozadu, přičemž palcem a ukazovákem této ruky svíráte nosní dírky postiženého. Druhou ruku obrácenou dlaní vzhůru podsuňte pod dolní čelist, nadzvedněte ji a předsuňte ji vpřed. Tím se napne krk a kořen jazyka se oddálí od zadní strany hrtanu. Na mírně otevřená ústa postiženého přiložte svá ústa a proveďte 2 vdechy středně hluboké (v žádném případě maximální, aby nedošlo k hyperventilaci).

6.5.2. Zástava srdce – okamžitě provádějte nepřímou masáž srdce

Postiženého položte na tvrdou podložku (např. na podlahu, vysazené dveře apod.) a klekněte si z jedné strany k postiženému. Hřbet jedné ruky přiložte v místě jedné třetiny hrudní kosti (od dolního konce) tak, že prsty směřují k opačné straně těla postiženého. Druhou ruku položte napříč přes první a vahou celého svého těla a s napnutými horními končetinami stlačujte rytmicky hrudník postiženého do hloubky 4 až 5 cm s frekvencí asi 100x/min.

Při resuscitaci se v současné době upřednostňuje nepřímá masáž srdce před umělým dýcháním a dodržuje se poměr 30 stlačení ku 2 vdechům. Tento poměr platí jak v případě jednoho, tak i v případě více záchránců.

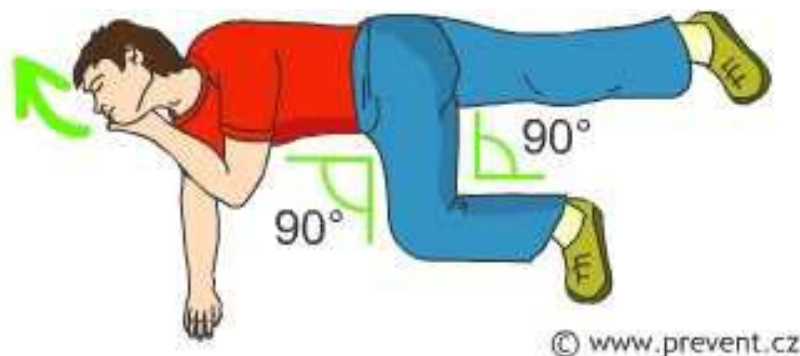
Pokud z nejrůznějších příčin nemůže záchránce poskytovat umělé dýchání, provádí pouze nepřímou masáž srdce 100x/min.

6.5.3 Bezvědomí z neznámých důvodů

Může být způsobeno řadou příčin. Nejdůležitější zásadou první pomoci ve všech případech je zajistit plynulost dýchání a krevní oběh. Ostatní první pomoc se (pokud je zjistitelná) řídí příčinou bezvědomí.

Při požití neznámé škodliviny, **NEVYVOLÁVAT ZVRACENÍ**. Pokud postižený zvrací, dbát aby nevedchl zvratky (protože i při vdechnutí těchto kapalin do dýchacích cest i v nepatrném množství je nebezpečí poškození plic). Pokud je to možné, podat medicínální uhlí v množství 5 rozdrčených tablet a zajistit lékařské ošetření.

Pacienty v bezvědomí, kteří dostatečně dýchají a mají zachovalou srdeční činnost (toto se každou minutu musí kontrolovat) uložte do stabilizované polohy na boku. Klekněte si k boku postiženého a horní končetinu postiženého (tu, kterou má blíže) položte tak, aby svírala pravý úhel s tělem. Nyní vzdálenější dolní končetinu pokrčte v kolenu a horní končetinu na stejné straně těla položte na břicho postiženého. Zraněného převalte tak, že ho uchopíte za vzdálenější rameno a pokrčené koleno a táhněte za ně k sobě. Po převalení tlakem na bradu a čelo vytvořte co největší záklon hlavy, tvář položte na hřbet ruky, která je dlaní k zemi, aby nedošlo ke vdechnutí případných zvratků. Hlava je tak podložena vlastní rukou a stabilizovaná. Druhou ruku můžete ohnout v lokti, aby nedošlo k nějakému nechtěnému zranění. Na závěr ještě upravte pozici pokrčené dolní končetiny, ta by měla být v kyčli a kolenu ohnuta do pravého úhlu. Stranu, na kterou se postižený převaluje, se zvolí podle druhu zranění tak, aby zraněný ležel na nepoškozené polovině těla.

Při poranění hlavy položte postiženého na záda, hlavu stočte ke straně, zkontrolujte a zajistěte volnou průchodnost dýchacích cest. Na otevřenou ránu přiložte sterilní gázu.

Při vnitřním poranění provázeném vnitřním krvácením, které se projevuje bledostí a oslabeným pulsem, položte hlavu níže, nohy výše.

6.5.4 Šok

Většina úkonů při první pomoci se dá shrnout do pěti zásad, které jsou známy jako **pravidlo 5 T**.

První zásadou je **ticho**, při němž postiženého uklidníme a zamezíme zbytečnému hluku.

Druhou zásadou je **teplo** se snahou o zachování vlastního tepla zraněného. Nesmíme ho nechat ležet na holé zemi a neponecháváme jej v mokřém oděvu. Přikryjeme ho suchými pokrývkami a chráníme ho proti větru.

Třetí zásadou jsou **tekutiny**, které nesmíme zraněnému podávat ústy a to i když má žízeň. Pocit žízně tlumíme svažováním rtů.

Čtvrtým pravidlem je **tišení bolesti**, především znehybnění postiženého a ošetření všech poranění. Aplikace léků proti bolesti ústy není vhodná.

Posledním pravidlem je **transport**, který má být šetrný.

6.5.5 Popáleniny – opařeniny

Tato poranění vznikají působením extrémního horka, chemikálií nebo radiace.

Nejdříve zamezte dalšímu působení tepelné energie a odsuňte postiženého od zdroje tepla, případně uhasťte hořící oděv. Při poruše dýchání zahajte nepřímou srdeční masáž, eventuálně umělé dýchání. Je-li zraněný pracovník při vědomí, uklidněte ho. Popálené plochy ochlazujte nepřerušovaně nejméně 10 minut (i déle) studenou vodou až do doby, kdy ustane bolest. Popálenou plochu nezasypávejte, nic do ní nevtírejte. Přiškvařený oděv z rány neodstraňujte, pouze šetrně sejměte stahující části oděvu dřív, než by mohly zaškrtnit otékající popálenou část těla. Při popáleninách, kdy jsou šaty přiškvařeny nebo přilepeny na kůži, ponechejte oděv a postižená místa zavažte přímo s oděvem. Při současném potřísnění toxickou nebo žíravou látkou ihned tuto s kůže odstraňte, i když nebude možno plně dodržet postup při ošetření popálenin (opařenin). Popálené plochy se nedotýkáme a neděláme na ní žádné zákroky (propichování puchýřů apod.). Na ránu nepřikládejte žádný vláknitý nebo chlupatý materiál - např. vatu. Po ochlazení popáleninu obvažte čistým, přednostně sterilním, materiálem. Při závažnějším poranění raněného zabalte do teplých přikrývek a podávejte mu větší množství tekutin. Nedopusťte shluk lidí u zraněného a mluvení nad ním - možnost přenesení kapénkové infekce. U popáleného může nastat šok. Po provedení základního ošetření zajistíme ošetření u lékaře.

6.5.6 Omrzliny

Dopravte postiženého do teplé místnosti, ne však náhle do přehřáté místnosti, nýbrž postupně, např. přes předsíň. Netřete postiženou část těla, můžete však jemně masírovat okolí postiženého místa, např. jemně hníst ručníkem namočeným ve studené vodě nebo poklepáváním konečky prstů nebo malíkovou hranou ruky, aby se zajistil dobrý oběh krve a zabránilo otékání. Podejte teplý čaj nebo slazenou černou kávu, ne však ve větším

množství. Pokryjte postižená místa sterilním mulem, pak zabalte vatou a zavažte pružným obinadlem, aby obvaz neklouzal. Toto opatření mírní bolest, která je především následkem otékání a tím vyvíjejícího se tlaku na nervy a současně omezuje tvoření puchýřů a zabrání případné infekci. Nikdy neotvírejte puchýře, které se případně vytvořily. Na poraněného zbytečně nemluvte, šetřete jeho klid. Ihned vyhledejte lékaře nebo při větším rozsahu chirurgické oddělení nemocnice.

6.5.7	<u>Zasažení žíravinami a dalšími látkami, vyvolávajícími otok plic (Skin Corr. 1A, 1B a 1C)</u>	
--------------	--	---

Při stavech ohrožujících život nejdříve provádějte resuscitaci postiženého a zajistěte lékařskou pomoc.

zástava dechu	- okamžitě provádějte umělé dýchání
zástava srdce	- okamžitě provádějte nepřímou masáž srdce
bezvědomí	- uložte postiženého do stabilizované polohy na boku

6.5.7.1. Při nadýchání (platí pro látky, které vyvolávají edém plic)

- rychle a s ohledem na vlastní bezpečnost dopravte postiženého na čerstvý vzduch, nenechte ho chodit!
- podle situace lze doporučit výplach ústní dutiny, případně nosu vodou
- převlékněte postiženého v případě, že je látkou zasažen oděv
- zajistěte postiženého proti prochladnutí
- podle situace volejte záchrannou službu
- nebo zajistěte lékařské ošetření vzhledem k nutnosti dalšího sledování po dobu nejméně 24 hodin.

6.5.7.2. Při zasažení očí (platí pro žíraviny)

- rozevřete oční víčka (třeba i násilím) a ihned vyplachujte oči proudem tekoucí vody **nebo roztokem na výplach očí**; pokud má postižený kontaktní čočky, neprodleně je vyjměte. V žádném případě neprovádějte neutralizaci!
- výplach provádějte 10 - 30 minut od vnitřního koutku k zevnímu, aby nebylo zasaženo druhé oko.
- podle situace volejte záchrannou službu
- nebo zajistěte co nejrychleji lékařské, pokud možno odborné ošetření.
- k vyšetření musí být odeslán každý i v případě malého zasažení.

6.5.7.3. Při styku s kůží (platí pro žíraviny)

- ihned svlečte potřísněné šatstvo; před mytím nebo v jeho průběhu sundejte prstýnky, hodinky, náramky, jsou-li v místech zasažení kůže
- zasažená místa oplachujte proudem pokud možno vlažné vody po dobu 10 - 30 minut; nepoužívejte kartáč, mýdlo ani neutralizaci
- poleptané části kůže překryjte sterilním obvazem, na kůži nepoužívejte masti ani jiná léčiva
- poškozeného přikryjte, aby neprochladl
- podle situace volejte záchrannou službu
- nebo zajistěte lékařské ošetření

6.5.7.4. Při požití

- **NEVYVOLÁVEJTE ZVRACENÍ** - hrozí nebezpečí dalšího poškození zažívacího traktu!!! Hrozí perforace jícnu i žaludku!
- **OKAMŽITĚ VYPLÁCHNĚTE ÚSTNÍ DUTINU VODOU A DEJTE VYPÍT 2 - 5 dl chladné vody ke zmírnění tepelného účinku žíraviny**
Vzhledem k téměř okamžitému účinku na sliznice je vhodnější rychle podat vodu z vodovodu a nezdržovat se sháněním vychlazených tekutin – s každou minutou

prodlevy se stav sliznice nenapravitelně poškozuje! Nejsou vhodné sodovky ani minerálky, z nichž se může uvolňovat plynný oxid uhličitý. Větší množství požité tekutiny není vhodné, mohlo by vyvolat zvracení a případné vdechnutí žíravín do plic).

- k pití se postižený nesmí nutit, zejména má-li již bolesti v ústech nebo v krku. V tom případě nechte postiženého pouze vypláchnout ústní dutinu vodou.
- **NEPODÁVEJTE AKTIVNÍ UHLÍ!** (začerněním způsobí obtížnější vyšetření stavu sliznice zažívacího traktu a u kyselin a louhů nemá příznivý účinek).
- nepodávejte žádné jídlo
- nepodávejte nic ústy, pokud je postižený v bezvědomí, nebo má-li křeče
- podle situace volejte záchrannou službu
- nebo zajistěte co nejrychleji lékařské ošetření

6.5.8	<u>Zasažení látkami, které při požití mohou poškodit plíce (nebezpečnost při vdechnutí, Asp. Tox. 1)</u>	
--------------	---	---

Při stavech ohrožujících život nejdříve provádějte resuscitaci postiženého a zajistěte lékařskou pomoc.

zástava dechu	- okamžitě provádějte umělé dýchání
zástava srdce	- okamžitě provádějte nepřímou masáž srdce
bezvědomí	- uložte postiženého do stabilizované polohy na boku

6.5.8.1. Při nadýchání

- okamžitě přerušete expozici, dopravte postiženého na čerstvý vzduch (sundejte kontaminovaný oděv)
- zajistěte postiženého proti prochladnutí
- zajistěte lékařské ošetření vzhledem k časté nutnosti dalšího sledování po dobu nejméně 24 hodin

6.5.8.2. Při styku s kůží

- odložte potřísněný oděv
- omyjte postižené místo velkým množstvím pokud možno vlažné vody
- pokud nedošlo k poranění pokožky, je vhodné použít mýdlo, mýdlový roztok nebo šampon
- zajistěte lékařské ošetření

6.5.8.3. Při zasažení očí

- ihned vyplachujte oči proudem tekoucí vody, rozevřete oční víčka (třeba i násilím); pokud má postižený kontaktní čočky, neprodleně je vyjměte.
- výplach provádějte nejméně 10 minut
- zajistěte lékařské, pokud možno odborné ošetření.

6.5.8.4. Při požití

- **NEVYVOLÁVEJTE ZVRACENÍ!**
- Pokud postižený zvrací, dbejte, aby nevdechl zvratky (*protože při vdechnutí těchto kapalin do dýchacích cest i v nepatrném množství je nebezpečí poškození plic*)
- zajistěte lékařské ošetření vzhledem k časté nutnosti dalšího sledování po dobu nejméně 24 hodin.; originální obal s etiketou, popřípadě bezpečnostní list dané látky vezměte s sebou.

6.5.9	<u>Zasažení látkami, klasifikovanými jako toxické a vysoce toxické</u> <u>(Acute Tox. 1, 2 a 3, STOT SE 1, STOT RE 1)</u>	
--------------	--	---

Při stavech ohrožujících život nejdříve provádějte resuscitaci postiženého a zajistěte lékařskou pomoc.

zástava dechu	- okamžitě provádějte umělé dýchání
zástava srdce	- okamžitě provádějte nepřímou masáž srdce
bezvědomí	- uložte postiženého do stabilizované polohy na boku

6.5.9.1. Při nadýchání

- okamžitě přerušete expozici, dopravte postiženého na čerstvý vzduch (pozor na kontaminovaný oděv)
- po expozici kyanovodíku dejte inhalovat obsah 1 - 2 ampulek Nitramylu (amylum nitrosum)
- zajistěte postiženého proti prochladnutí
- podle situace volejte záchrannou službu
- a zajistěte vždy lékařské ošetření

6.5.9.2. Při styku s kůží

- odložte potřísněný oděv
- omyjte postižené místo velkým množstvím pokud možno vlažné vody
- pokud nedošlo k poranění pokožky, je vhodné použít i použít mýdlo, mýdlový roztok nebo šampon
- podle situace volejte záchrannou službu
- a zajistěte vždy lékařské ošetření

6.5.9.3. Při zasažení očí

- ihned vyplachujte oči proudem tekoucí vody, rozevřete oční víčka (třeba i násilím); pokud má postižený kontaktní čočky, neprodleně je vyjměte.
- výplach provádějte nejméně 10 minut
- volejte záchrannou službu

6.5.9.4. Při požití

- **PO POŽITÍ VŠECH VYSOCE TOXICKÝCH, NĚKTERÝCH TOXICKÝCH A VYBRANÝCH DALŠÍCH NEBEZPEČNÝCH LÁTEK, u nichž již požití méně než jednoho gramu nebo jednoho doušku o 30 ml představuje ohrožení života) VYVOLEJTE ZVRACENÍ (zejména u kyanidů, některých anorganických solí kovů, paraquatu, diquatu, metylalkoholu, etylenglykolu, některých organických rozpouštědel - benzenu, tetrachlórmetanu, chloroformu, sirouhlíku, a dalších látek).**

Vyvolání zvracení: Zvracení vyvolávejte jen u osoby při vědomí do 1 hodiny po požití. Dejte vypít asi 1 - 2 dl nejlépe vlažné vody se lžičkou tekutého mýdla a práškovým nebo rozdrceným aktivním uhlím, odpovídajícím asi 5 tabletám. *Větší množství vody není vhodné, protože v případě, že ke zvracení nedojde, usnadní voda rozpuštění a vstřebání látky rozpustné ve vodě, v horším případě způsobí posun toxické látky dále do zažívacího traktu.*

- Nejste-li si jisti, zda vyvolávat zvracení, kontaktujte Toxikologické informační středisko a sdělte údaje o látkách nebo složení přípravku z originálního obalu nebo z bezpečnostního listu látky nebo přípravku.
- **PO POŽITÍ TOXICKÝCH NEBO VYSOCE TOXICKÝCH LÁTEK DO 5 MINUT PODEJTE 10 - 20 ROZDRCENÝCH TABLET AKTIVNÍHO UHLÍ ROZMÍCHANÝCH VE VODĚ – nezávisle na tom, zda se zvracení podařilo vyvolat**
- v případě požití kyanidů dejte inhalovat obsah 1 - 2 ampulek Nitramylu (amylum nitrosum)

- volejte záchrannou službu

6.5.10	<u>Zasažení látkami, klasifikovanými jako zdraví škodlivé</u> <u>(Resp. Sens. 1, Muta 1A, 1B a 2, Carc. 1A, 1B a 2, Repr. 1A, 1B a 2, STOT SE 2, STOT RE 2)</u>	
---------------	--	---

6.5.10.1. Při nadýchání

- okamžitě přerušte expozici, dopravte postiženého na čerstvý vzduch
- zajistěte postiženého proti prochladnutí
- zajistěte lékařské ošetření, zejména přetrvává-li kašel, dušnost nebo jiné příznaky

6.5.10.2. Při styku s kůží

- odložte potřísněný oděv
- omyjte postižené místo velkým množstvím pokud možno vlažné vody
- pokud nedošlo k poranění pokožky, je možné použít mýdlo, mýdlový roztok nebo šampon
- zajistěte lékařské ošetření, zejména přetrvává-li podráždění kůže

6.5.10.3. Při zasažení očí

- ihned vyplachujte oči proudem tekoucí vody, rozevřete oční víčka (třeba i násilím); pokud má postižený kontaktní čočky, neprodleně je vyjměte.
- výplach provádějte nejméně 10 minut
- zajistěte lékařské, pokud možno odborné ošetření.

6.5.10.4. Při požití

- *NEVYVOLÁVEJTE ZVRACENÍ - i samotné vyvolávání zvracení může způsobit komplikace (vdechnutí látky do dýchacích cest a plic, mechanické poškození sliznice hltanu, může v tomto případě představovat vyšší ohrožení, než požitá látka)*
- pokud možno podejte medicínální uhlí v množství 5 rozdrcených tablet
- zajistěte lékařské ošetření

6.5.11	<u>Zasažení látkami, klasifikovanými jako dráždivé</u> <u>(Acute Tox. 4, Skin Irrit. 2, Eye Irrit. 2, Skin Sens. 1, STOT SE 3)</u>	
---------------	---	---

6.5.11.1. Při nadýchání

- okamžitě přerušte expozici, dopravte postiženého na čerstvý vzduch
- zajistěte postiženého proti prochladnutí
- zajistěte lékařské ošetření, přetrvává-li podráždění, dušnost nebo jiné příznaky

6.5.11.2. Při styku s kůží

- odložte potřísněný oděv
- omyjte postižené místo velkým množstvím pokud možno vlažné vody
- pokud nedošlo k poranění pokožky, je možné použít mýdlo, mýdlový roztok nebo šampon
- zajistěte lékařské ošetření, přetrvává-li podráždění kůže

Poznámka: V případě, že přípravek ulpí na kůži a nelze jej odstranit vodou s mycími prostředky nebo jedlým olejem (například vteřinové lepidlo), nepoužívejte k odstranění násilí a ponechte odbornému ošetření.

6.5.11.3. Při zasažení očí

- ihned vyplachujte oči proudem tekoucí vody, rozevřete oční víčka (třeba i násilím); pokud má postižený kontaktní čočky, neprodleně je vyjměte.
- výplach provádějte nejméně 10 minut
- zajistěte lékařské, pokud možno odborné ošetření.

Poznámka: V případě, že přípravek ulpí na kůži víček a nelze jej odstranit vodou, nepoužívejte k odstranění násilí a ponechte odbornému ošetření.

6.5.11.4. Při požití

- **NEVYVOLÁVEJTE ZVRACENÍ - i samotné vyvolávání zvracení může způsobit komplikace (vdechnutí látky do dýchacích cest a plic, například u saponátů a dalších látek, vytvářejících pěnu nebo mechanické poškození sliznice hltanu)**
- pokud možno podejte aktivní uhlí v malém množství (1 - 2 rozdrcené tablety)
- u osoby bez příznaků telefonicky kontaktujte Toxikologické informační středisko k rozhodnutí o nutnosti lékařského ošetření, sdělte údaje o látkách nebo složení přípravku z originálního obalu nebo z bezpečnostního listu látky nebo přípravku
- u osoby, která má zdravotní obtíže, zajistěte lékařské ošetření.

6.5.12 Poranění očí

Příčiny poranění očí mohou být:

- vniknutí cizího tělíska pod víčko nebo do oka
- úder tupým předmětem
- poleptání agresivní látkou (kyselinou nebo hydroxidem)

Příznaky se projevují pálením, slzením, bolestí, sníženou viditelností, krevním výronem.

Vniknutí cizího tělíska

Nejdříve se snažte vymýt cizí těleso proudem vody nebo borové vody. Je-li předmět pod víčkem, doporučuje se provést horní aversi (tj. zvednout víčko, oko sklopit dolů) a pokusit se nečistotu odstranit růžkem čisté zvlhčené látky (např. kapesník). Při podezření na poranění rohovky je nutné přiložit na oko sterilní krycí obvaz a odeslat postiženého k odbornému lékaři. Předměty zachycené v rohovce nikdy sami neodstraňujte – je nutné lékařské ošetření!

Poleptání agresivní látkou

Je nutné rozevřít oční víčka (třeba i násilím), popřípadě vyjmout kontaktní čočky a ihned provést výplach oka proudem tekoucí vody. Výplach provádějte 10 – 30 minut a zajistěte co nejrychlejší lékařské ošetření. K vyšetření musí být postižený odeslán vždy, i v případě malého zasažení. Jde-li o poleptání způsobené tuhou látkou, pokuste se ji nejprve vyjmout z oka. Postiženého uklidňujeme, neboť vyplachování očí je velmi bolestivé. Dáváme pozor, aby se nám při výplachu nedostala kontaminovaná voda také do druhého oka. Oko nemnout!

6.5.13. Krvácení

Krvácení se dělí na:

Vlásečnicové – vzniká při povrchových ranách a krev prosakuje po kapkách. Krvácení zastavíme přiložením čisté gázy a ovázáním rány obinadlem.

Žilné – vzniká při hlubších ranách. Krev teče proudem a má tmavou barvu. Zastavíme ji tlakovým obvazem z gázy, složeného obinadla a zavážeme.

Tepenné – krev stříká pulsovitě a má světlou barvu. Zastavíme ji tlakovým obvazem. Když rána stále krvácí, je nutno přerušit přívod krve použitím škrtidla, kterým stáhneme poraněnou končetinu nebo místo, a to vždy NAD RANOU! Škrtidlo musí být ploché a přiloženo šetrně přes látku. Jako škrtidlo je možno použít kapesníků s roubíkem, šlí, třírohých šátků, opasků. Při velkém krvácení, kdy není čas hledat vhodný obvaz, stlačíme cévu prsty přímo v ráně. K postiženému musí být přiložen lístek s časem zaškrcení a postižený musí být okamžitě převezen k lékaři. Škrtidlo může být použito nejdéle 2 hodiny.

Z nosu – postiženého položíme naznak, dáváme studené obklady na čelo a zezadu na krk.

Z ucha – je časté při zlomenině spodiny lebeční. Postiženého položíme naznak s pootočenou hlavou na zdravé ucho. Postižené krvácející ucho neomýváme, pouze jej sterilně přikryjeme.

Při krvácejících ranách je třeba především zastavit krvácení tlakovým obvazem, v těžších případech stlačením tepny proti kosti nad místem poranění. Pouze výjimečně a na krátkou dobu (max. do 30 minut) lze použít škrtidlo, je ale nutné zapsat začátek zaškrcení. Podle možnosti znehybněte postiženou oblast a zajistěte protišoková opatření. První pomoc spočívá zejména v zabránění vniku infekce do rány. Do rány nic nesypejte. Okolí rány opatrně dezinfikujte, např. Septonexem. Povrch drobné rány necháme zaschnout, větší rány kryjeme sterilním obvazem. V případě většího poranění a nutnosti lékařského ošetření postiženého stále kontrolujte.

6.5.14. Zlomeniny

Zlomení nebo prasknutí kosti může postižený cítit nebo slyšet. V místě zlomeniny nebo v jejím okolí je cítit bolest, která se pohybem zvětšuje. Postiženou částí nelze vůbec pohybovat, nebo jen s velkými obtížemi. Končetina je citlivá i na lehký dotyk. Zraněná část oteče s následnou modřinou. Postiženého se zlomeninou ošetřujeme na místě nehody. Musíme-li postiženého odsunout (nebezpečí ohně, padajících trosek apod.), zlomenou končetinu vždy podpíráme a pohybujeme s ním co nejšetrněji. Jde-li o otevřenou zlomeninu, nejprve sterilně kryjeme obvazem a neodstraňujeme z rány úlomky kosti ani cizí předměty. Dalším úkonem je znehybnění, při kterém musí být znehybněny oba klouby sousedící se zlomeninou. Toto pravidlo platí i u vymknutí. K znehybnění použijeme dlahy z dostupného materiálu. Součástí správného znehybnění je uložení poraněné končetiny ve zvýšeném postavení. Během ošetřování dbáme na to, aby se postižený cítil pokud možno pohodlně, a chráníme ho před prochladnutím. Každých 15 minut kontrolujeme stav – prokrvení znehybněné končetiny. Po ukončení první pomoci zajistíme ošetření u lékaře.

6.5.15. Úraz elektrickým proudem

Před započítím záchrany zasaženého elektrickým proudem musí zachraňující dbát na to, aby sám nebyl elektrickým proudem zasažen. Musí stát na nevodivé podložce, nesmí se dotýkat kovových předmětů, mokré zdi, mokrého oděvu postiženého apod. Zasažený se sám nemůže pustit předmětu, který svírá, neboť působením elektrického proudu vzniká křečovitě stažení svalstva. Je-li v takové poloze, že by po přerušení styku s elektrickým proudem nebo vodičem spadl (není-li připásán a drží-li se vodiče na sloupu elektrického vedení, na žebříku apod.), musí být před přerušením elektrického proudu zajištěn před spadnutím a tím před dalším zraněním.

Postiženého je třeba vyprostit (vytáhnout) z dosahu elektrického proudu. U elektrických zařízení s vysokým napětím je nebezpečné přiblížit se k postiženému, pokud se elektrický proud nepřeruší. Pozor na krokové napětí! Je třeba postupovat pomalu, tak, že se bota sune k botě. U nízkého napětí lze vypnout proud příslušným vypínačem, jističem, vyšroubováním pojistek nebo vytažením zástrčky ze zásuvky. Není-li to možné, odstraní se vhodným způsobem vodič elektrického proudu pomocí suchého nevodivého materiálu, jakým je například guma, dřevěná tyč alespoň 30 cm dlouhá, suchý provaz nebo oděv.

Zachránce se nesmí dotýkat holou rukou jeho těla ani vlhkých částí oděvu, pokud nebyl elektrický proud vypnut.

Hoří-li postižený (šaty) účinkem elektrického proudu nebo z jiné příčiny, hasí se po vypnutí elektrického proudu suchou látkou, nejlépe však nehořlavou pokrývkou. Po vyproštění z obvodu elektrického proudu se zachránce nezdržuje ošetřováním běžných lehčích poranění, ale je povinen ihned poskytnout nezbytnou první pomoc.

6.5.16 Přemístování postiženého

Není-li možno provádět první pomoc na místě úrazu, je nutno zajistit přenesení postiženého na bezpečné místo.

Zraněného je třeba šetrně uchopit, zdvihnout, případně odnést z místa úrazu. Nesmí se tahat nebo zvedat za zraněné končetiny nebo poraněná místa. Zraněného je třeba uklidňovat, pohodlně položit a postarat se mu o klid a o to, aby mu nebyla zima. Doprava zraněného musí být rychlá, bezpečná, šetrná a nesmí zraněnému působit ještě větší bolest. Rovněž nesmí být přerušeno ožívování (umělé dýchání, masáž).

Transport postiženého do zdravotnického zařízení následuje až po poskytnutí první pomoci. V těžkých případech zajistí transport zraněného sanitní vůz, v ostatních případech vozidlo HZS.

Poloha zraněného při dopravě:

- ♦ vleže naznak se používá při poranění hlavy, když je zraněný při vědomí, při poranění krční a hrudní páteře a při poranění končetin;
- ♦ vleže naznak se zvýšenými dolními končetinami a sníženou hlavou (je nutná při velkých ztrátách krve a při šoku);
- ♦ vleže naznak s pokrčenými koleny (při poranění břicha);
- ♦ vleže na břiše (při poranění bederní páteře);
- ♦ vpolosedě s nataženými nohama (při zranění krku a horních končetin);
- ♦ vpolosedě s pokrčenými a podloženými koleny (při zranění močových cest a pohlavního ústrojí, při zranění břicha a zlomeninách pánve);
- ♦ vpolosedě na boku (stabilizovaná poloha nutná v bezvědomí);
- ♦ vsedě při lehkých zraněních tváře a horních končetin.

6.5.17. Zakázané činnosti při poskytování předlékařské první pomoci

Při poskytování předlékařské první pomoci se nesmí:

- a) u postižených se selhávajícím dýcháním
 - propadnout panice a čekat na cizí pomoc, aniž zahájíme okamžitě umělé dýchání,
 - zapomenout zkontrolovat průchodnost dýchacích cest
 - přestat s nepřímou masáží srdce nebo umělým dýcháním během transportu nebo před příchodem lékaře
- b) při poranění
 - sahat do rány prsty (s výjimkou stavění velkého krvácení tlačení prstu do rány)
 - vytahovat cizí tělesa z rány
 - zjišťovat hloubku ran
 - do rány kapat jodovou tinkturu, sypat zásyp, přikládat vatou a masti
 - svlékat raněnému šaty, s výjimkou šatů politých žíravinami
 - poleptané převázat bez řádného opláchnutí zraněné části těla dostatkem vody
 - při poranění břicha dávat pít a jíst, včetně léků
 - zatlačovat vyhřezlá střeva do břicha
- c) u zlomenin
 - napravovat zlomeniny
 - zatlačovat vyčnívající kosti do rány
- d) při bezvědomí
 - nechat postiženou osobu ležet na zádech (nebezpečí vdechnutí zvratků),
 - podávat tekutiny ani léky,
- e) provádět ty úkony, které neznáme nebo které nepatří do náplně předlékařské první pomoci. Poraněné netransportovat v nevhodné poloze, nebo osobám při transportu vnucovat polohu, které se brání
- f) ponechat zraněného bez dozoru.

6.6 Rozmístění lékárníček první pomoci na jednotlivých pracovištích

6.6.1 Pardubice

Provoz 01	Atmosféricko-vakuová destilace ropy	velín
	SRTP	velín
	Distribuční středisko	plnicí lávky
Provoz 02	Selektivní rafinace	kancelář mistra
	Rozpustidlová parafínka	velín
		strojovna
	Olejová rafinace	kancelář předáka
Provoz 03	Nová mísírna olejů	denní místnost
	Oxidace asfaltu	velín
	KVABS	velín
Energetika	Nové laky	denní místnost
	Čistička odpadních vod	velín ČOV
	Elektrocentrála	velín
Údržba	Kotelna	velín, kancelář mistra
	Dílna elektro	kancelář mistra
	Dílna MaR	kancelář specialisty
Oddělení kontroly jakosti	MTZ	příjem a výdej materiálu
		hlavní laboratoř OdKJ
Odbor vývoje PAS		laboratoř ICP
Budova řízení výroby		kancelář 33/1
Víceúčelová budova		kancelář dispečerů
Nová administrativní budova		kuchyňka
Vrátnice		recepce
		vrátnice Přerovská
		vrátnice Závodiště
		vrátnice Vlečka
HZSp		vrátnice KVABS
		školící místnost
Distribuční sklad		technický automobil
		kancelář dispečerů
		schodiště k šatnám

6.6.2 Kolín

I. provoz	Rozpustidlová parafínka	kancelář předáků
	Horký kontakt	šatna
	Redestilace hydrogenátů	kancelář předáků
	Čerpací stanice	kuchyňka
	Rafinace parafínu	denní místnost
II. provoz	Mísírna olejů	kancelář koordinátorů
		dílna údržby u HK
		bývalá dílna VZV
	D-stanice	velín
	Tukárna	velín
Energetika	Sklad N 203 (bývalá budova Greer)	denní místnost
	Teplárna	kancelář předáků
	Čistička odpadních vod	chodba
	CHÚV Klavary	velín

	Trafostanice I	velín
		akumulátorovna
	Trafostanice II	trafostanice
		akumulátorovna
	Trafostanice III	trafostanice
Sklad MTZ		sklad přízemí
Údržba		dílna elektro
Logistika		sklad E 505
		sklad E 513
		autodílna
Budova A		laboratoř – přízemí
		laboratoř – 1. patro
Budova C		sekretariát vedoucího provozu
		kancelář dispečerů
Budova I		kancelář vedoucího distribučního skladu
Vrátnice		vrátnice č. 1
		vrátnice č. 2
		vrátnice č. 4
HZSp		místnost spojaře

6.6.3 Ostatní distribuční sklady

Most		kancelář
Hlučín		sklad
Lípa		kancelář
		sklad

HZSp – Stanice první pomoci (mimo ordinální dobu závodního lékaře)

Stanice jsou vybaveny zdravotnickým materiálem ve větším rozsahu. Tyto stanice slouží rovněž jako rezerva při hromadných úrazech. Mimo to jsou v HZSp uloženy dýchací přístroje pro zásah v zamořeném prostoru. Za trvale použitelný stav stanic první pomoci a za doplňování zdravotnického materiálu a provozuschopnosti dýchacích přístrojů a ostatních prostředků odpovídají velitelé požárních stanic.

6.6.4 Vybavení lékárníček

Prostředky první pomoci musí být umístěny na přístupném místě (nejlépe u mistra nebo na velínu). Každá lékárníčka musí být vybavena následujícím základním zdravotnickým materiálem:

- dezinfekční prostředek (Septonex, apod.)
- náplast s polštářkem (rychloobvaz)
- náplast hladká
- obvazy
- obvaz na popáleniny (na pracovištích, kde je riziko popálení)
- škrťací obinadlo
- resuscitační rouška
- vata
- roztok na výplach očí
- živočišné uhlí (pouze v laboratořích)
- nůžky
- chirurgické rukavice 2x

Počty kusů jednotlivých prostředků jsou závislé na charakteru pracoviště a počtu zaměstnanců na něm a určuje je vedoucí střediska. Doplnění spotřebovaných základních zdravotnických potřeb zajistí na základě požadavku vedoucích odbor bezpečnostních služeb.

U všech lékárníček musí být k dispozici zdroj pitné vody pro účely poskytnutí první pomoci. Kde není k dispozici pitná voda z vodovodního řádu, musí být uloženo nejméně 5 litrů balené neperlivé vody **s nepoškozeným uzávěrem**.

Pracoviště, kde se s kyselinami nebo louhy pracuje v omezeném množství (např. laboratoře), jsou vybaveny oční sprchou. Ostatní pracoviště s těmito chemickými látkami jsou vybavena celotělovou a oční bezpečnostní sprchou. Tam, kde to z provozních důvodů není možné (např. trafostanice), jsou tato pracoviště vybavena roztokem na výplach očí.

V každé lékárníčce vylepí vedoucí střediska její obsah **podle přílohy č. 1**.

Za úplnost vybavení lékárníček, jejich doplňování a udržování zdravotnických prostředků v čistotě a jejich použitelnost (expiraci) zodpovídají příslušní **odpovědní pracovníci**. Kontrolu provádí odpovědný pracovník 1x za 6 měsíců se zápisem do karty podle přílohy č. 2.

6.6.5 Rozmístění bezpečnostních sprch

Provoz 02	Pardubice	Malotonážní mísirna	C
Provoz 02	Pardubice	Čerpací stanice chemikálií na SR	C
Provoz 02	Pardubice	Aditivační prostor na MO	C
Provoz 03	Pardubice	KAE	C
Provoz 03	Pardubice	Modifikované asfalty	C
CHÚV	Pardubice	Odtok	2 x (O + C)
OdKJ	Pardubice	Analytická laboratoř	O + C
OV PAS	Pardubice	Laboratoř	C
RP	Kolín	Chodba u strojovny	C
RP	Kolín	Vodní stanice	C
Tukárna	Kolín	Mísení NaOH v 1. patře	C
Tukárna	Kolín	Výroba emulgačního tuku	C
Kotelna	Kolín	Laboratoř	O
Kotelna	Kolín	Vodní hospodářství	C
Kotelna	Kolín	Vodní stanice	C
CHÚV Klavary	Kolín	Místnost míchání vápna	C
CHÚV Klavary	Kolín	Stůl u reaktoru	O
OdKJ	Kolín	Laboratoř č. 5 v přízemí	O
OdKJ	Kolín	Laboratoř vývoje v 1. patře	O

O oční
C celotělová

6.7 Druhy nebezpečných chemických látek a směsí a jejich písemné značení dle CLP

Třída a kategorie nebezpečnosti	Znak	Piktogram
Nestabilní výbušniny Výbušniny podtříd 1.1, 1.2, 1.3, 1.4 Samovolně reagující látky a směsi, typy A, B Organické peroxidy, typy A, B	vybuchující bomba - GHS01	
Hořlavé plyny, kategorie 1; Hořlavé aerosoly, kategorie 1, 2; Hořlavé kapaliny, kategorie 1, 2, 3 Hořlavé tuhé látky, kategorie 1, 2; Samovolně reagující látky a směsi, typy B, C, D, E, F Samozápalné kapaliny, kategorie 1; Samozápalné tuhé látky, kategorie 1; Samozahřívající se látky a směsi, kategorie 1, 2;	plamen - GHS02	

<p>Látky a směsi, které při styku s vodou uvolňují hořlavé plyny, kategorie 1, 2, 3 Organické peroxidy, typy B, C, D, E, F; Hořlavé plyny, kategorie 1; Hořlavé aerosoly, kategorie 1, 2 Hořlavé kapaliny, kategorie 1, 2, 3; Hořlavé tuhé látky, kategorie 1, 2; Samovolně reagující látky a směsi, typy B, C, D, E, F; Samozápalné kapaliny, kategorie 1; Samozápalné tuhé látky, kategorie 1 Samozahřívající se látky a směsi, kategorie 1, 2; Látky a směsi, které při styku s vodou uvolňují hořlavé plyny, kategorie 1, 2, 3; Organické peroxidy, typy B, C, D, E, F</p>		
<p>Oxidující plyny, kategorie 1 Oxidující kapaliny, kategorie 1, 2, 3 Oxidující tuhé látky, kategorie 1, 2, 3</p>	<p>plamen nad kruhem - GHS03</p>	
<p>Plyny pod tlakem: Stlačené plyny; Zkapalněné plyny; Zchlazené zkapalněné plyny; Rozpuštěné plyny.</p>	<p>plynová láhev - GHS04</p>	
<p>Látky a směsi korozivní pro kovy, kategorie 1 Žíravost pro kůži, kategorie 1A, 1B, 1C Vážné poškození očí, kategorie 1</p>	<p>korozivita; žíravost - GHS05</p>	
<p>Akutní toxicita (orální, dermální, inhalační), kategorie 1, 2, 3</p>	<p>lebka se zkříženými hnáty - GHS06</p>	
<p>Akutní toxicita (orální, dermální, inhalační), kategorie 4 Dráždivost pro kůži, kategorie 2 Podráždění očí, kategorie 2 Senzibilizace kůže, kategorie 1 Toxicita pro specifické cílové orgány – jednorázová expozice, kategorie 3 Podráždění dýchacích cest Narkotické účinky</p>	<p>vykřičník - GHS07</p>	
<p>Senzibilizace dýchacích cest, kategorie 1 Mutagenita v zárodečných buňkách, kategorie 1A, 1B, 2 Karcinogenita, kategorie 1A, 1B, 2 Toxicita pro reprodukci, kategorie 1A, 1B, 2 Toxicita pro specifické cílové orgány – jednorázová expozice, kategorie 1, 2 Toxicita pro specifické cílové orgány – opakovaná expozice, kategorie 1, 2 Nebezpečnost při vdechnutí, kategorie 1</p>	<p>nebezpečnost pro zdraví - GHS08</p>	

<p>Nebezpečný pro vodní prostředí - akutně, kategorie 1 - chronicky, kategorie 1, 2</p>	<p>Životní prostředí - GHS09</p>	
---	--	---

Při nakládání s nebezpečnými chemickými látkami je každý povinen chránit zdraví člověka a životní prostředí a řídit se výstražnými pokyny uvedenými na štítku a v bezpečnostním listu, případně jinými platnými předpisy (technologický postup atd.).

V případě úniku nebezpečných chemických látek (havárie) je třeba zamezit dalšímu šíření látky do okolního prostředí, a tím omezit rozsah jeho znečištění. Podle místa a druhu uniklé látky je nezbytné ihned po zjištění havárie přijmout opatření k ochraně života a zdraví osob, které mohou být únikem látky zasaženy, včetně evakuace mimo zamořený prostor a poskytnutí první předlékařské pomoci. Dle rozsahu úniku a druhu uniklé látky vyžádat pomoc hasičů, lékařské služby apod. Okamžitá opatření směřující k zvládnutí vzniklého havarijního stavu realizovat v souladu s příslušným havarijním plánem. V případě rozsáhlejší havárie, na jejíž likvidaci se podílejí hasiči se řídit pokyny velitele zásahu.

6.8 Ochrana dýchadel – masky, filtry

V případě výskytu zvýšené koncentrace škodlivin o ovzduší je třeba zaměstnance chránit proti těmto škodlivinám. K ochraně se nejčastěji používají následující prostředky:

6.8.1 Masky s filtrem

Používá se proti účinkům plynů a par jen tam, kde koncentrace škodlivin nepřesahuje přípustnou koncentraci uvedenou na filtru a v ovzduší je nejméně 18 % obj. kyslíku. Účinnost filtru je časově i výkonově vždy omezena. Při umísťování filtru k masce nutno vždy řádně zkontrolovat, zda filtr je správný pro uvedenou látku a není-li prošlá lhůta, která je na filtru označena. Přidělenou masku musí zaměstnanec označit svým jménem, aby nedošlo k záměně. Zaměstnanec zodpovídá za včasné vyřazení vyčerpaného filtru.

Nejčastěji používané filtry do plynových masek:

Typ filtru	Barevné označení	Hlavní určení
A	hnědý	organické plyny a páry s bodem varu nad 65 °C
AX	hnědý	organické plyny a páry s bodem varu pod 65 °C
B	šedý	anorganické plyny a výpary, např. chlór, sirovodík, kyanovodík
E	žlutý	kyselé výpary, např. oxid siřičitý, chlorovodík
K	zelený	čpavek a jeho sloučeniny
CO	černý	oxid uhelnatý
NO	modrý	oxidy dusíku
Hg	červený	páry rtuti
Reaktor	oranžový	radioaktivní jód
P	bílý	prach

Některé filtry mohou být kombinované a jsou určeny na použití proti více škodlivinám. Tyto filtry jsou označeny kombinací základního značení (např. AP apod.) a barevnými pruhy označujícími jejich použití.

Doba ochrany při použití filtru a jeho životnost je vyznačena na štítku. Po uplynutí této lhůty se filtr musí vyřadit.

6.8.2 Vzduchový dýchací přístroj

Používá se bez ohledu na koncentraci škodlivin a obsah kyslíku ve vzduchu po dobu, na kterou je stavěn (15 – 45 minut). Pro schválení způsobilosti pro práci s dýchacím přístrojem se musí zaměstnanec podrobit lékařské prohlídce.

7. Závěrečná ustanovení

S touto směrnicí musí být **prokazatelně** seznámeni všichni zaměstnanci PARAMO, a.s.

Zaměstnanci odpovědní za činnost externích firem pracujících v PARAMO, a.s. jsou povinni zajistit **prokazatelné** seznámení zaměstnanců těchto firem.

V souladu s vnitropodnikovou legislativou zajistí vedoucí zaměstnanci školení a praktická cvičení v poskytování první pomoci svých podřízených a ověřování jejich znalostí se zápisem do „ZÁZNAMU o školení zaměstnanců“.

Změna 1 nahrazuje Směrnicí 18-02 z 1. 3. 2004.

Změna 2 nahrazuje Směrnicí 18-02 z 23. 10. 2006.

Změna 3 nahrazuje Směrnicí 18-02 z 29. 1. 2007.

Změna 4 nahrazuje Směrnicí 18-02 ze 4. 2. 2008.

Změna 5 nahrazuje Směrnicí 18-02 z 1. 9. 2008.

Změna 6 nahrazuje Směrnicí 18-02 z 1. 6. 2010.

Změna 7 nahrazuje Směrnicí 18-02 z 10. 5. 2012.

Změna 8 nahrazuje Směrnicí 18-02 z 1. 3. 2013.

Změna 9 nahrazuje Směrnicí 18-02 z 1. 11. 2013.

Vydání 10 nahrazuje Směrnicí 18-02 z 1. 12. 2015.

Vydání	Předmět změny	Datum
10	Celková aktualizace, doplněny zásady první pomoci, doplněno zápatí.	27. 6. 2016
11	Aktualizace rozmístění a obsahu lékárníček, doplněno umístění bezpečnostních sprch, doplněny přílohy č. 1 a č. 2.	17. 5. 2017

8. Související dokumentace

Nařízení vlády č. 361/2007 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1272/2008 o klasifikaci, označování a balení látek a směsí – značení platí pro látky vyrobené po 1. 12. 2010 a směsi vyrobené po 1. 6. 2015 (CLP)

Směrnice 18-12 Chemické látky a směsi

TOP 13-01 Postup při vypracování dokumentace IMS

TOP 13-02 Zásady pro vedení dokumentů IMS

Pravidla o bezpečnosti, ochraně zdraví a ochraně životního prostředí při práci s nebezpečnými chemickými látkami a chemickými směsmi

9. Přílohy

Příloha č. 1 – Obsah lékárníčky

Příloha č. 2 – Evidenční karta lékárníčky

10. Změnové řízení

Za změnové řízení této směrnice odpovídá technik BOZP a PO.

Termín prověrky: jednou za pět let.

Za provedení prověrky odpovídá technik BOZP a PO.

11. Rozdělovník

výt.č.1) Intranet PARAMO, a.s.

Obsah lékárničky

Umístění lékárničky:

Za úplnost odpovídá:

Zdravotnický materiál	Počet kusů
dezinfekční prostředek (Septonex, apod.)	
náplast s polštářkem (rychloobvaz)	
náplast hladká	
obvaz	
obvaz na popáleniny	
škrťací obinadlo	
resuscitační rouška	
vata	
roztok na výplach očí	
nůžky	
chirurgické rukavice	
živočišné uhlí (v laboratořích)	
balená voda (tam, kde není zdroj pitné vody)	

